



Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XL. Camerinen. Attentatorum. An usus seu facultas pascendi in montibus & forestis, aliisque locis campestribus, competens Civibus & Incoolis loci, suffragetur pro animalibus exterorum, quæ per ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

CAMERINEN

ATTENTATORUM

PRO

THESAURARIIS CAMERINI

CVM

COMMUNITATE SERRAVALLE

Casus disputatus in Camera.

An usus seu facultas pascendi in montibus & forestis, aliisque locis campestribus, competens Civibus & Incolis loci, suffragetur pro animalibus exterorum, quæ pereosdem Cives & Incolas tenentur in Socitam. Et tam dictus usus competat pro animalibus, quæ teneantur ad industriam & mercaturam. Et aliqua de privilegio seu facultate competente pro animalibus vaccinis potius quam pro alijs, quodque ab istis ad alia argui non potest.

SUMMARIUM.

- 1 *F*acti series.
- 2 *I*nhibitio ad effectum, ut causet attentata, stricte intelligenda est, & non extenditur de casu ad casum, si est conditionalis non afficit, non probata conditione.
- 3 *C*ives habentes in territorio jus pascendi, non possunt tenere animalia exterorum ad socitam.
- 4 *S*ocius non communicat socio jus pascendi.
- 5 *D*e ratione ob quam Civibus competit jus pascendi.
- 6 *I*n pascendi competens Civibus, an suffragetur pro animalibus ad industriam.
- 7 *A*nimalia vaccina magis privilegiata.

DISC. XL.

CUM inter redditus, & emolumenta Cameralia spectantia ad Thesaurariam Camerini in appaltum concedi solitam, essent pascua seu jus affidandi in montibus & forestis Opp di Serravalle, cum jure prohibendi pascua etiam ejusdem loci civibus & incolis, qui e converso prætendunt dictum jus habere. Idcirco civium nomine Communitas litem desuper introduxit in Camera, atque in vim litis pendente, usq; ab anno 1623. inhibitionem in forma obtinuit, absque ulteriori causæ prosecutione; Cum autem moderni Thesaurarij, inherentes possessioni & observantia prædecessorum, impedire prætenderent dictis civibus & incolis pascua cum ovibus, aliisque animalibus, exceptis bovis, & vaccinis, & e converso aliqui cives tenentes oves exterorum ad socitam, se tuerentur cum dicta inhibitione, qua non obstante Thesaurarij processerunt ad arrestum animalium pro pena vulgo *di fida* nuncupata, ultra damnum. Hinc proinde dicta Communitate recurrente, da-

tum fuit dubium in Camera coram Aquino, An constaret de attentatis.

Et pro negativa, ultra alia motiva in nudo facto consistentia, ex quibus dictorum attentatorum exculatio deducebatur, præsertim verò quod inhibito non esset in forma probanti, quodque non esset personaliter notificata.

Dicebam Ego scribens pro eisdem Thesaurarijs quod his etiam cessantibus pro exclusione attentatorum respondendum erat, quoniam inhibito quæ regulariter sive justa, sive injusta timenda est, stricte intelligenda venit, & ad limites verborum, non autem extendenda de casu ad casum, neque afficit circa ea, de quibus non loquitur, ut in specio firmatur in *Fanen. fideicommissi seu attentatorum* 1. *Julij. 1654. coram Zarata*; Et de inhibitione conditionalis non afficiente, nisi quatenus conditio verificetur *Greg. dec. 119. num. 9.* & passim, ex certo juris principio, quod delictum in dubio non præsumendum, plene & in specio probandum est.

Dupliciter autem, admittit etiam dictæ inhibitionis forma probante, ac legitima executione, dicebam eam non obstare, Primo quia loquitur de ipsius Communitatis, ejusque civium animalibus, sub quorum nomine veniebant illa, de quibus agebatur, cum in facto non controvertetur illa esse exterorum, quæ à civibus & incolis tenebantur ad socitam, & pro quibus de jure non suffragatur facultas pascendi, quam cives habent jure civico in territorio, cujus pascua sint Domini vel Communitatis, quia intelligitur de animalibus proprijs, ut in *specie Capobl. de Baron. pragm. 11. num. 102. tom. 1. & ex eo Adde. ad Cappc. Lar. decif. 66. a. num. 5. ad. 11. Montan. de regal. verbo argentaria n. 15. fol. 269.*

Idque videtur satis probabile, quoniam ille qui capit animalia aliena ad socitam, apponere dicitur solum propriam industriam & custodiam, cujus ratione ad participationem admittitur, ideoque admittendus non est ad ponendum in communi id quod est alienum, ut in proposito socij non communicantis consocio suum jus seu privilegium pascendi habetur apud *Orter. de pascuis cap. 16.* & licet videatur dicendum competere dictum jus saltem pro portione propria, nihilominus contrarium in praxi receptum est, Tum ob dictam rationem, quod ipse non est perfectus Dominus ab initio, sed solum ad eam participationem admittitur sub conditione futuræ custodiæ & industriæ personalis, Tum etiam quia multæ fraudes fieri possent, & quia ut habetur in *Sabinen. disc. 42. & in alijs hoc tit. ac etiam in Sabinen. Status montis libretti sub tit. de feudis disc. 65.* ista facultas pascendi competens civibus jure civico in pascuis, quæ de jure vel consuetudine sint aliena, non dicitur continere aliquod jus, neque servitutem, sed solum quandam naturalem permissionem à Domino vel Communitate præstandam ex necessitate alimentorum, & ne habitatores inermem vitam ducere cogantur, quæ ratio congruit animalibus verè proprijs, non autem alienis, quæ ab extra introducuntur, adeo ut pluries dubitatum fuerit, an facultas seu jus civicum restringi debeat ad sola animalia necessaria pro cultura & victu, ita ut non suffragaretur pro illis, quæ ementur ad industriam, & mercaturam, cujus tamen contrarium verius videtur, quoniam esset nimia restrictio, & quia sine industrijs esset pariter inermem

inermem vitam ducere, *ut in specie Adden. ad Capyc. Larr. dicta decif. 66.*

Alterum erat fundamentum attentatorum exclusivum, quod inhibito loqueretur de animalibus vaccinis, ideoque non trahenda ad oves aliaque animalia, ex diversa ratione inter unam & alteram animalium speciem militantem, cum vaccinae differant ad necessarium usum agriculturæ, ideoque multa privilegia eis conceduntur, quæ alijs animalibus non congruunt ex deductis *per Roman. in pragm. 1. de bestijs vaccinis & c. passim habetur apud Gair. de credito & alios circa boves aratorios non exequendos cum similibus, & conferunt quæ habentur apud Otter. de pascuis cap. 4. n. 33. cum sequen.* circa aliquod jus peculiare hujusmodi animalium, & multo magis ubi subsisteret præsupposita observantia, quæ generaliter in omni materia & quocumque dubio dicitur optima interpretis non audivi amplius actum de causa, unde incertus est exitus probabiliter sequutus per concordiam.

SPOLETANA

JURIS PASCENDI PRO

FRATRIBVS DE BUCCIOLIS CVM

COMMUNITATE MONTISFALCHI

Casus disputatus in Congregatione boni regiminis, credo resolutus pro Communitate.

An Communitas facere possit Statuta adimentia vel restringentia civibus & incolis naturalem civicam facultatem pascendi cum eorum animalibus in patrio territorio, Et an in hoc suffragentur privilegia, quæ per dohanam ejus affidatis conceduntur.

SUMMARIUM.

- 1 **F** Alti series.
- 2 De privilegijs affidatorum dohanæ.
- 3 Communitates subditæ non possunt facere statuta contra jus.
- 4 In concernentibus interesse singulorum major pars non potest præjudicare minori.
- 5 Civibus competit jus pascendi in patrio territorio & statuta id prohibentia sunt juri contraria.
- 6 Quando est prohibitions dicantur ex amulatione vel malignitate.
- 7 Declarantur conclusiones de quibus n. 5 & 6.
- 8 De pluribus casibus in quibus licitum redditur Communitati pascua restringere vel prohibere etiam aliquibus civibus dissentientibus.

DISC. XLI.

CUm in oppido Montisfalchi contingeret, neminem ex civibus & incolis habere oves, præterquam fratres de Bucciolis cives domiciliarios, qui satis notabilem ovium gregem habentes, atque hyberno tempore fumentes in maritimis pascua dohanæ Patrimonii, potiebantur

pascuis æstivis in dicto patrio territorio, Communitas dicti loci condidit statutum seu decretum, quod nemo ex civibus retinere posset, nisi certum numerum ovium, ad effectum, ut omnibus commoditas pateret habendi animalia, quæ ibi depasci possent. Adversus quam provisionem recurrentibus dictis Bucciolis ad Congregationem boni regiminis. Assumptaque disputatione, causæ patronus qui pro eis scribebat, principale fundamentum constituabat in privilegijs competentibus affidatis dohanæ, inter quæ illud continetur, ut non possint prohiberi pascua fumere, neque subiaceant oneribus fidæ & diffidæ, aliarumque; penarum ob damna data &c.

Ego verò scribens pro eisdem neglexi hoc fundamentum utpote omnino fragile, quoniam dicta privilegia recte procedunt in actu accessus & recessus à pascuis dohanæ, non autem pro mota toto tempore æstivo, in quo ad summum eadem privilegia possunt suffragari, ne subiaceant poenis per singulorum locorum particularia statuta inflictis pro damnis datis, non autem inducunt exemptionem à pretio herbae & pascuorum sive licentiam fumendi pascua aliena invitis dominis, Adinstar eorum, quæ habentur in clericis animalia habentibus, ac ni privilegio Ecclesiasticæ immunitatis desuper eis competente, ex deductis in his terminis *in Tarentina censurarum sub tit. de jurisdictione disc. 61.*

Dicebam verò scribens tanquam Advocatus, hujusmodi statutum seu decretum non afficere ex defectu potestatis, dupliciter. Primò quam Communitates subditæ, tam de juri communi, quam fortius in Statu Ecclesiastico ob Egidianam statuerent vel decernere non possunt contra jus, *ut per Greg. & Adden. decif. 267. Buratt. & Adden. decif. 6. & 229.* Et secundò magis in specie, quod cum hoc jus pascendi non concernat interesse civium in univertum, sed interesse singulorum, non potest major pars desuper statuerent, ac minori dissentienti præjudicare, sed omnium consensus requiritur, ut ultra generalia, de quibus *Franch. decif. 2.* quæ videtur in materia magistralis cum ibi deductis *per Adden. & per. Rot. apud. Cuvæler decif. 134. in fin. cum aly. per. Buratt. & Add. decif. 573.* In his specialibus terminis prohibendi vel restringendi pascua civibus in patrio territorio jure civico competentia ex *Ripa responso 93. in antiquis, alias 22. lib. 1. Franch. decif. 197. nu. 12. Otter. de pascuis cap. 12. num. 3. bene Petra in addit. ad Capyc. decif. 52. n. 2.*

Quod autem dictum Statutum esse contra jus, dicebam esset jure clarum, quoniam de jure civibus & incolis competit in patrio territorio aperto & communalis, ac publicis pascuis destinatis, eorum animalibus depasci, dum habitatoribus permittendi sunt illi usus, sine quibus alias commodè vivere non possent, ne inermem vitam ducere cogantur, ut probant *text. in l. omnes Cod. de oper. public. l. dum virum Cod. de decurion. lib. 10. cum concord. per Bertrand. conf. 37. num. 1. volum. 1. Novar. de gravam. vassall. par. 1. gravam. 32. & supponitur absolutum apud Franch. Otter. & Petram ubi supra; ac habetur in Sabinen. juris lignandi hoc tit. disc. seqq. & alia Sabinen. Status Montis Libreti sub titulo de feudis disc. 65.*

Accedente etiam præsumptione malignitatis seu amulationis, nam exinde resultabat alterius damnum absque Communitatis, vel aliorum civium utilitate, dum alij non habebant animalia, in quo proprie amulatio consistere dicitur, ubi scilicet quis facit, vel respective prohibet id quod sibi nullam